

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 104/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyne spravodajkyne) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou advocatius s. r. o., Palackého 12, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Zdenka Benčíková, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 28 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 CoPr 10/2016-334 z 26. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 117/2018 z 20. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 28 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 CoPr 10/2016-334 z 26. októbra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 117/2018 z 20. februára 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v konaní začatom na základe žaloby sťažovateľky (žalobkyne), ktorou sa v pracovnoprávnej veci domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) určenia, že výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce daná sťažovateľke žalovaným 28. júna 2013 z dôvodu nadbytočnosti je neplatná, Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 20 Cpr 7/2013-297 z 1. apríla 2016 rozhodol tak, že žalobu zamietol ako nedôvodnú. Z pomerne rozsiahleho odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetný právny úkon obsahuje všetky formálne náležitosti v súlade s relevantnými ustanoveniami Zákonníka práce a Občianskeho zákonníka, keďže výpoveď mala písomnú formu, bola riadne doručená sťažovateľke, výpovedný dôvod žalovaný vymedzil rozhodnutím

█ č. 6/2013 zo 14. mája 2013 o ustanovení celkového počtu zamestnancov █ účinného od 16. mája 2013, ktorým bol na základe analýzy zamestnanosti a návrhu systematizácie počtu pracovných miest na █ stanovený celkový počet zamestnancov na útvare █ v počte 6 zamestnancov, čím došlo k zníženiu počtu o jedného zamestnanca a pracovná pozícia žalobkyne bola zrušená. Žalovaný listom z 11. júna 2013 ponúkol sťažovateľke jediné voľné pracovné miesto v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, a to pracovnú pozíciu samostatného odborného referenta – informatika na oddelení informačných systémov a výpočtovej techniky v █ █ █ █, avšak sťažovateľka túto ponuku odmietla. Výpovedi sťažovateľky prechádzalo aj jej riadne prerokovanie so zástupcami zamestnancov 28. júna 2013, pričom negatívny postoj zástupcov zamestnancov k predpokladanej výpovedi nemá vplyv na jej platnosť. Okresný súd zároveň poukázal na skutočnosť, že výber nadbytočného zamestnanca patrí výlučne zamestnávateľovi a ani súd nemôže preskúmavať správnosť tohto výberu zamestnávateľom. Žalovaný ani po viac ako troch rokoch na zrušenú pracovnú pozíciu sťažovateľky neprijal žiadneho iného zamestnanca.

3. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ako vecne správny, pričom na zdôraznenie jeho správnosti konštatoval, že je v plnom rozsahu na uvážení zamestnávateľa, aké organizačné zmeny na zefektívnenie práce prijme. Ak z dôvodu zvýšenia efektívnosti práce zamestnávateľ zrušuje určité pracovné miesto, ako to bolo v tomto prípade, môže dať výpoveď z tohto dôvodu iba zamestnancovi pracujúcemu na zrušenom pracovnom mieste s tým, že výber jedného nadbytočného zamestnanca z viacerých do úvahy prichádzajúcich zamestnancov je vždy len na rozhodnutí zamestnávateľa a súd nie je v zásade oprávnený v tomto smere rozhodnutie zamestnávateľa preskúmať. Podľa názoru krajského súdu zo strany sťažovateľky neboli preukázané také skutkové okolnosti, ktoré by objektívne nasvedčovali existencii diskriminácie zamestnávateľom pri výbere jej osoby ako nadbytočnej spomedzi viacerých zamestnancov, preto neobstoja subjektívne názory sťažovateľky, že jej nadbytočnosť spôsobil žalovaný

cielene a že písomne rozhodnutie žalovaného o organizačnej zmene nesledovalo vytýčený cieľ – zníženie stavu zamestnancov. V danom prípade niet žiadnych pochyb o tom, že žalovaný preukázal *kauzálny nexus* medzi nadbytočnosťou sťažovateľky a organizačnou zmenou na strane zamestnávateľa. Ponukovú povinnosť zamestnávateľa treba posudzovať podľa stavu existujúceho v čase dania výpovede a je výlučne na rozhodovacej právomoci zamestnávateľa, ktoré z voľných miest zamestnancovi ponúkne. Na splnenie ponukovej povinnosti zamestnávateľa nemá vplyv stanovisko zamestnanca k ponuke zamestnávateľa, v ktorom vznesie požiadavku na poskytnutie dostatočného času na prípravu na ponúknutú pracovnú pozíciu, resp. prejaví záujem o iné voľné pracovné miesto u zamestnávateľa.

4. Dovolanie sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP, v rámci ktorého namietla, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je v súlade s ustálenou rozhodovacou pracou najvyšších súdnych autorít (1 Cdo 1085/2005, 3 Cdo 33/2008, 4 Cdo 222/2009), najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd konštatoval, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1963, R 125/1999, R 42/1993 a iné), ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (R 54/2012, R 24/2017 a iné). Sťažovateľkou uplatnený dovolací dôvod obsahovo spadá pod § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorý ustanovuje, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, avšak rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré sťažovateľka v dovolaní poukázala, nie sú aplikovateľné na jej prípad, pretože nie sú skutkovo totožné. To znamená, že krajský súd sa v prejednávanej veci pri riešení otázky splnenia podmienok platnosti výpovede vrátane ponukovej povinnosti a predchádzajúceho prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov nijakým spôsobom neodklonil od právneho záveru vyjadreného v uvedených rozhodnutiach dovolacieho súdu. Pokiaľ sťažovateľka v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, tento dovolací dôvod nevymedzila spôsobom

uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Samotná polemika s rozhodnutím krajského súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia krajského súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

5. S uvedenými závermi krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí a opakujúc argumenty, ktoré vzniesla v konaní pred všeobecnými súdmi v ústavnej sťažnosti namieta, že pre uplatnenie výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce neboli zo strany žalovaného splnené zákonné podmienky a že diskriminácia sťažovateľky bola zavŕšená rozhodnutím o organizačnej zmene [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo 14. mája 2013, ktorou odôvodňoval tvrdenú nadbytočnosť sťažovateľky. Sťažovateľka zastáva názor, že v konaní pred všeobecnými súdmi nestačilo zisťovať, že došlo k zníženiu počtu zamestnancov, ale bolo potrebné preukázať, či organizačná zmena viedla k zmene štrukturálneho zloženia, t. j. či medzi organizačnou zmenou a uvedenými následkami bola príčinná súvislosť. Sťažovateľka poukazuje na to, že *«Vláda Slovenskej republiky svojim uznesením č. 652 zo dňa 12. 10. 2011 schválila rozpočet mzdových prostriedkov [REDAKOVANÉ] na rok 2012 v celkovej výške 3 875 000,- Eur s priemerným evidenčným prepočítaným počtom 280 zamestnancov. Mzdové prostriedky vynaložené na funkčné platy zamestnancov [REDAKOVANÉ] za obdobie od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012 vyčerpali rozpočet vo finančnom objeme 3.868 960,86 Eur, s percentuálnym plnením 99,84 % z celkového objemu prostriedkov určených na tento účel. Z výročnej správy [REDAKOVANÉ] za rok 2013, bod 1.2.2 „Výdavky na ľudské zdroje/čerpanie mzdových prostriedkov v roku 2013“ vyplýva nasledovné: „Uznesenie vlády SR č. 537 zo dňa 10. 10. 2012 schválilo rozpočet mzdových prostriedkov [REDAKOVANÉ] na rok 2013 v celkovej výške 4.000.000 €, so zachovaním počtu zamestnancov na úrovni predchádzajúceho roka (pozn.: t. j. roku 2012) a to 280 osôb.»*. Uvedené má podľa názoru sťažovateľky preukazovať, že sťažovateľka sa nemohla stať nadbytočnou pre absenciu príčinnej súvislosti medzi nadbytočnosťou zamestnanca a organizačnými zmenami. Krajský súd napadnutým rozsudkom odňať sťažovateľke právo na spravodlivý súdny proces a zákonné rozhodnutie súdu a rovnakou vadou trpí aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 28 listiny, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

13. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrážnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

14. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd

urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 28 listiny, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým rozsudkom krajského súdu

15. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu (bod 3) vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na dátum doručenia písomného vyhotovenia uznesenia najvyššieho súdu právnomu zástupcovi sťažovateľa (23. apríla 2019) zachovaná.

16. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom spravodlivého súdneho konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

17. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

18. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax a dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61).

Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESĽP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednávania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

20. Uvedené východiská bol povinný dodržať pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či ústavná sťažnosť je alebo nie je opodstatnená.

21. Sťažovateľka napadnutému rozsudku krajského súdu vytýka, že pre uplatnenie výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce neboli zo strany žalovaného splnené zákonné podmienky, t. j. že napadnutý rozsudok krajského súdu je nezákonný, a táto skutočnosť má v konečnom dôsledku zakladať porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces (bod 5).

22. V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľky ústavný súd opakuje, že jeho prvoradou úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo (*iura novit curia*). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu

doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Úlohou ústavného súdu nie je perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj v prípade výhrad k nimi urobeným čiastkovým procesným úkonom. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústí do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (I. ÚS 76/2015).

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie (bod 2), pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (Zákonníka práce, Občianskeho zákonníka, Civilného sporového poriadku), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa ústavný súd taktiež presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

24. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok.

25. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

26. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

27. Z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 36 písm. b) ústavy, základného práva podľa čl. 28 listiny, práva podľa čl. 3 dohovoru, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým rozsudkom krajského súdu, keďže pri jej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konania (m. m. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 28 listiny, práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým uznesením najvyššieho súdu

28. Ako bolo uvedené, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľov (I. ÚS 18/2020).

29. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti bez bližšej konkretizácie tvrdí, že označené práva jej boli odňaté napadnutým uznesením najvyššieho súdu (bod 5).

30. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie sťažovateľky riadne meritórne preskúmal, pričom dospel k právnomu záveru o nedôvodnosti a neprípustnosti podaného dovolania a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. c) a f) výslovne umožňuje. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľný ani za zjavne neodôvodnený a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, ani ktorá by bola v rozpore s judikatúrou EŠLP.

31. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ako zjavne neopodstatnenú.

32. Z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd napokon odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 36 písm. b) ústavy, základného práva podľa čl. 28 listiny, práva podľa čl. 3 dohovoru, práva podľa čl. 7 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, práva podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a práva podľa I. časti bodu 24 a 26 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, keďže pri jej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konania (m. m. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu